

डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली

आजपर्यंत विद्यापीठांनी संयुक्त कृषि संशोधन व
विकास समितीद्वारे संशोधन शिफारशी केलेले पिकनिहाय तंत्रज्ञान

पीक व वाण	:	फणस
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	:	वर्ष - २०१२
खत व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	:	फणसाच्या फळांची काढणी एक महिना अगोदर होण्यासाठी ०.५ टक्के मोनोपोटॅशियम फॉस्फेटची पहिली फवारणी फलधारणेच्या वेळी व दुसरी त्यानंतर २० दिवसांनी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
काढणीपश्चात तंत्रज्ञानाबद्दल शिफारशी	:	डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ विकसित प्रक्रियेद्वारे मॅगनाट्रॉनच्या २५ सेकंद चालू व ३० सेकंद बंद स्थितीत २.१७ तास किंवा ट्रे ड्रायरमध्ये ६०० सेल्सियस तापमानास १०१ तास सुकवलेले पिकलेले फणसाचे बी विरहीत गरे पॉलिथीनच्या पिशवीत सहा महिन्यांपर्यंत साठविल्यास चांगला रंग, कठीणपणा आणि स्विकृतीयोग्य राहतात अशी शिफारस करण्यात येते.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	:	वर्ष - २०१३
काढणीपश्चात तंत्रज्ञानाबद्दल शिफारशी	:	१. डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ विकसित फणस गरे सुकविण्याची ऑस्मो-ट्रे वाळणी प्रक्रियेची शिफारस करण्यात येते. वाळवलेले गरे मेट पेट पॉलिपॅकमध्ये पॅक करून ९ महिन्यांपर्यंत चांगल्या स्थितीत साठवता येते. २. डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ विकसित फणस गऱ्यांपासून भुकटी तयार करण्याच्या प्रक्रियेची शिफारस करण्यात येते. फणस गऱ्यांची भुकटी मेट पेट पॉलीपॅकमध्ये तयार करून १२ महिन्यांपर्यंत चांगल्या स्थितीत साठवता येते.
पीक व्यवस्थापनाबद्दल इतर शिफारशी	:	पूर्ण वाढलेल्या फणसाच्या झाडापासून अधिक व लवकर उत्पन्न मिळण्यासाठी पॅक्लोब्युट्राझॉल ३.७५ ग्रॅम क्रियाशिल घटक प्रती झाड ऑगस्ट महिन्यात जमिनीतून देण्याची शिफारस करण्यात येते.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	:	वर्ष - २०१४
काढणीपश्चात तंत्रज्ञानाबद्दल शिफारशी	:	पिकलेल्या कापा फणसांच्या बियांना १२० अंश सेल्सीयस तापमानास १० टक्के (शुष्क पाण्याचा अंश) किंवा बरका फणसांच्या बियांना ९० अंश सेल्सीयस अंश से. तापमानास १० टक्के (शुष्क पाण्याचा अंश) पर्यंत सुकवलेल्या बियांपासून तयार केलेले सुक्ष्मकण, पोषण व कार्यात्मिक गुणधर्म युक्त पीठ तयार करण्याच्या प्रक्रियेची शिफारस करण्यात येत आहे.
यंत्रे व अवजारे	:	१. डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ विकसित विद्युत मोटारचलित फणस कापणी यंत्राची शिफारस करण्यात येते. २. डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ विकसित हस्तचलित मोटारचलित फणस कापणी यंत्राची शिफारस करण्यात येते.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	:	वर्ष - २०१५
काढणीपश्चात तंत्रज्ञानाबद्दल शिफारशी	:	१. डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या पध्दतीने फणसपोळी तयार करण्याची शिफारस करण्यात येते. लॅमिनेटेड ॲल्युमिनीयम फॉईलमध्ये सदर पोळी बंदिस्त केली असता ६ महिन्यांपर्यंत चांगल्या स्थितीत राहते. २. छत्राच्या १५ टक्के फणस रस वापरून स्वादिष्ट रसगुल्ला बनविण्याची शिफारस करण्यात येते.

शिफारशींचा तपशिल (वर्षनिहाय)	:	वर्ष - २०१८
काढणीपश्चात तंत्रज्ञानाबद्दल शिफारशी	:	डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या प्रक्रियेने १५ टक्के फणस बियांच्या स्टार्च पासून खाद्यवेष्टण तयार करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.